

Imitacja

Termin „imitacja” pochodzi z łacińskiego słowa *imitatio* oznaczającego naśladowanie

Jest on dość wieloznaczny, jednak najczęściej wiąże się ze zjawiskiem, gdy jakaś melodia – podana przez jeden z głosów – powtórzona jest w pewnym odstępstwie czasu przez inny głos. Co istotne, gdy ten inny głos śpiewa (lub gra) tę melodię, głos pierwszy nie milknie, lecz kontynuuje swoją linię melodyczną, stając się [kontrapunktem](#). Istnieją różne odmiany i postaci imitacji, jednak by zrozumieć, na czym ona polega, najłatwiej przypomnieć sobie któryś z popularnych [kanonów](#) (np. *Panie Janie*). Bowiem kanon jest również odmianą imitacji: imitacją szczególnie dokładną (ściłą), gdyż melodie imitowane przez poszczególne głosy są identyczne.

Częściej jednak imitacje nie są tak dokładne jak w przypadku wspomnianego kanonu. **Melodia przejmowana za pierwszym głosem nierzadko naśladuje go tylko w zakresie kilku (czy kilkunastu) początkowych [dźwięków](#). Może ona pojawić się tylko w jednym głosie lub w wielu; może również zaczynać się od tego samego dźwięku (imitacja w unisonie) lub od innych dźwięków** (najczęściej oddalonych o [interwały](#) oktawy, kwinty lub kwarty). Imitowana melodia może też podlegać różnym przekształceniom (np. podwojeniu wartości rytmicznych, czyli [augmentacji](#), jak w [fudze](#)). Co więcej, w tym samym miejscu utworu mogą być imitowane dwie lub trzy melodie (imitacje podwójne lub potrójne). Im więcej tego rodzaju komplikacji, tym większy kunszt i pomysłowość kompozytora.

Imitacje powiązane są ściśle z rozwojem muzyki [polifonicznej](#). Występowały już w średniowieczu, a w muzyce [XV i XVI wieku](#) stały się praktycznie wszechobecne. Powstały też szczególne gatunki i formy muzyczne, w których różne rodzaje imitacji są podstawą kształtowania utworu. Oprócz kanonu należy do nich [motet](#) przeimitowany (charakterystyczny dla muzyki XVI wieku) oraz fuga, znana na przykład z twórczości [Jana Sebastiana Bacha](#). Ale imitacje dają się też wysłyszeć w [symfoniach](#) czy [sonatach](#), również tych bliższych współczesności. Krótkie imitacje czy kanony można odnaleźć poza tym w muzyce tradycyjnej (np. trzygłosowe *sutartines* na Litwie, będące rodzajem kanonu).

dr Paweł GANCARCZYK